

Απολογισμός Προγράμματος Πολιτιστικών Θεμάτων (σχολ. έτος 2020-2021)

Σχολική μονάδα: 21^ο Γυμνάσιο Αθήνας

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Χριστίνα Πλατή, ΠΕ 02

Ομάδα συμμετεχόντων μαθητών: οι μαθητές του τμήματος Β4 του σχολείου

Τίτλος Προγράμματος:

Η διαπολιτισμική συνάντηση ως εμπειρία ζωής.

Στοχασμοί και αναστοχασμοί με βάση την ανάγνωση του πεζογραφήματος «Η μοναξιά των συνόρων» της Γλυκερίας Γκρέκου.

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε την πρώτη εβδομάδα του Νοεμβρίου 2020 και ολοκληρώθηκε την τελευταία του Μαΐου 2021. Η συνεργασία με τους μαθητές πραγματοποιήθηκε κατά κύριο λόγο μέσω της πλατφόρμας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης Sisco Webex Meetings, ενώ, και στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με το τμήμα Β4, το ζήτημα της των διαπολιτισμικών συναντήσεων έβρισκε συχνά θέση σε αναφορές και συζητήσεις.

Το βιβλίο της Γλυκερίας Γκρέκου λειτούργησε στην πράξη ως μία χρησιμότητα αφητηρία να τεθούν κρίσιμα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία αποτέλεσαν και το υλικό ενασχόλησης των τεσσάρων ομάδων που σχημάτισαν οι μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, η ομάδα Α ερεύνησε το ερώτημα «Ποιος είναι μετανάστης, ποιος πρόσφυγας;», η ομάδα Β «Πώς βίωσαν οι Έλληνες (διστορικά) την εμπειρία της μετανάστευσης και της προσφυγιάς;», η ομάδα Γ «Ποια ζητήματα κοινωνικής και πολιτιστικής διαφοροποίησης θέτει η παρουσία των μουσουλμάνων γυναικών στην Ελλάδα;», η ομάδα Δ «Σε ποιες γειτονιές της Αθήνας εγκαταστάθηκαν Έλληνες πρόσφυγες που προήλθαν από μικρασιατικά εδάφη; Σε ποιες περιοχές της Αθήνας ζουν μετανάστες και πρόσφυγες;»

Για τη διαχείριση των ερωτημάτων οι μαθητές αναζήτησαν υποστηρικτικό υλικό στο Διαδίκτυο –δεδομένης της δυσκολίας πρόσβασης στη σχολική βιβλιοθήκη και σε άλλες δανειστικές βιβλιοθήκες κατά την περίοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η υπεύθυνη εκπαιδευτικός πρότεινε επίσης κάποιες (ηλεκτρονικές

κυρίως) πηγές άντλησης υλικού. Πριν προβούν στη διαχείριση των ερευνητικών ερωτημάτων, οι ομάδες κατέληξαν σε *κείμενα συνεξέτασης*, τα οποία τροφοδότησαν και γονιμοποίησαν τον προβληματισμό τους (-αναφέρονται στο αρχείο παρουσιάσεων που συγκροτήθηκε και συνυποβάλλεται ως παραδοτέο του Απολογισμού).

Με την επάνοδο στη διά ζώσης διδασκαλία τον μήνα Μάιο η κάθε ομάδα παρουσίασε το παραγόμενο υλικό στην ολομέλεια. Οι μαθητές μοιράστηκαν ειδικά όσα τους έκαναν τη μεγαλύτερη εντύπωση. Ανάμεσα σε αυτά η διαδικασία χορήγησης ασύλου στους αιτούντες κατά την πρόσφατη προσφυγική κρίση, η ιστορική εμπειρία του ξεριζωμού του μικρασιατικού ελληνισμού, τα αριθμητικά μεγέθη των «τριών κυμάτων» της μετανάστευσης των Ελλήνων, οι κοινωνικές διαστάσεις της εισόδου ανθρώπων αλβανικής καταγωγής στην Ελλάδα του '90, η «κοινοτική»(/«παροικιακή») οργάνωση των ξένων στην Αθήνα.

Καθώς το μαθητικό δυναμικό του Β4 συναπαρτίζεται από παιδιά που προέρχονται από ξένες χώρες (16 από τα 19), το ερευνητικό μας πρόγραμμα φάνηκε να εξελίσσεται σε ένα ταξίδι γνωριμίας με την περιπέτεια της ξενιτιάς και μετεγκατάστασης των οικογενειών τους καθώς και γνήσιου προβληματισμού πάνω στις (πολλαπλές) ταυτότητες που κουβαλά ο καθένας. Η τελευταία συνάντηση κινήθηκε σε εξομολογητικούς τόνους -υπήρξαν παιδιά που αναφέρθηκαν σε συγκεκριμένες εμπειρίες ρατσισμού που υπέστησαν οι ίδιες/ίδιοι ή/και μέλη των οικογενειών τους στην Ελλάδα-, γεγονός που θεωρούμε πως συνιστά μια ένδειξη για την εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων, την ενεργοποίηση των αντανεκλαστικών κοινωνικής ευαισθησίας απέναντι στη θέση του μετανάστη και του πρόσφυγα, την καλλιέργεια μιας κοινής αίσθησης ότι η προσφυγιά και η μετανάστευση εγγράφονται στη συλλογική εμπειρία πολλών λαών, ενώ -σε διαφορετικές ιστορικές στιγμές της- μία χώρα μπορεί να συνιστά και τόπο προέλευσης και τόπο υποδοχής μεταναστών/προσφύγων. Τα παραπάνω μας πείθουν ότι στο γονιμοποιό πνεύμα των εφήβων τέτοιου είδους θέματα και περιοχές προβληματισμού βρίσκουν το προσφορότερο έδαφος για περαιτέρω αναζητήσεις, ώστε να συγκροτηθούν προσωπικότητες με καθαρή πολιτική σκέψη, εγγυητές της αλληλεγγύης και του δικαίου.

Τέλος, σημειώνουμε ότι η τόσο αναγκαία παρουσία και συνεργασία με τους μαθητές ειδικών σε θέματα μετανάστευσης και προσφυγιάς, που αποτελούσε μέρος του αρχικού σχεδιασμού του Προγράμματος -έχει καταγραφεί στο υπ' αριθμ. πρωτ. 399/29.10.2020 «Σχέδιο Υποβολής Προγράμματος Σχολικής Δραστηριότητας»-, δεν ευοδώθηκε, λόγω των ειδικών συνθηκών διεξαγωγής των μαθημάτων κατά τη φετινή χρονιά. Η ματαιώση αυτή ενισχύει την αναγκαιότητα να υπάρξει -είτε στο τυπικό πλαίσιο ενός προγράμματος σχολικής δραστηριότητας είτε στο εν γένει σχολικό πρόγραμμα- επαφή των μαθητών με τα κατάλληλα πρόσωπα και φορείς για το μείζον ζήτημα της διαπολιτισμικής συνάντησης.

Link παρουσίασης:

https://issuu.com/gkatsadima/docs/_-.pptx

Η Διευθύντρια
Γεωργία Κατσαδήμα

Η υπεύθυνη καθηγήτρια
Χριστίνα Πλατή